

Đánh giá mức độ trưởng thành văn hóa an toàn tại Tổng công ty Điện lực Thành phố Hà Nội

Khuất Quang Hưng¹

Ngày nhận bài: 18/03/2026 | Ngày gửi phản biện: 20/3/2026 | Ngày duyệt đăng: 13/4/2026

Tóm tắt: Bài viết đánh giá mức độ trưởng thành văn hóa an toàn tại Tổng công ty Điện lực Thành phố Hà Nội (EVNHANOI) giai đoạn 2023-2025 thông qua phương pháp nghiên cứu trường hợp và phân tích các báo cáo an toàn, dữ liệu huấn luyện, kiểm tra hiện trường và tài liệu triển khai hệ thống ISO 45001:2018. Kết quả cho thấy EVNHANOI đã đạt nhiều tiến bộ trong xây dựng văn hóa an toàn, thể hiện qua cam kết lãnh đạo, hệ thống huấn luyện, cơ chế báo cáo sự cố và ứng dụng công nghệ trong kiểm soát rủi ro. Tuy nhiên, vẫn tồn tại một số thách thức như sự khác biệt về nhận thức và hành vi an toàn giữa các đơn vị, cũng như khó khăn trong quản lý nhà thầu và rủi ro trong môi trường đô thị. Nghiên cứu kết luận rằng văn hóa an toàn tại EVNHANOI hiện đạt mức trưởng thành chủ động và cần tiếp tục hoàn thiện quản trị rủi ro dựa trên dữ liệu, tăng cường học hỏi tổ chức và củng cố quản trị hành vi an toàn để hướng tới mức trưởng thành cao hơn.

Từ khóa: Văn hóa an toàn, mức độ trưởng thành, ISO 45001, ngành điện lực, EVNHANOI.

Assessing the Safety Culture Maturity at Hanoi Power Corporation

Abstract: This study assesses the safety culture maturity at Hanoi Power Corporation (EVNHANOI) during 2023-2025 using a case study approach based on safety reports, training records, field inspections, and documents related to the ISO 45001:2018 system. The results show notable progress in leadership commitment, safety training, incident reporting, and the application of technology in risk control. However, challenges remain, including differences in safety awareness across units and difficulties in contractor safety management within a complex urban environment. The study concludes that EVNHANOI has reached a proactive level of safety culture maturity, while further improvements in data-driven risk management, organizational learning, and behavioral safety are needed to achieve a higher maturity level.

Keywords: Safety culture, maturity level, ISO 45001, power industry, EVNHANOI.

1. Đặt vấn đề

Trong bối cảnh các ngành công nghiệp có mức độ rủi ro cao, văn hóa an toàn được xem là nền tảng quyết định hiệu quả của hệ thống quản lý an toàn và sức khỏe nghề nghiệp. Khác với cách tiếp cận truyền thống chỉ tập trung vào quy trình kỹ thuật hoặc các biện pháp kiểm soát vật lý, cách tiếp cận dựa trên văn hóa nhấn mạnh vai trò của các giá trị tổ chức, chuẩn mực hành vi và cam kết của lãnh đạo trong việc định hình hành vi an toàn của người lao động.

Ngành điện lực là một trong những lĩnh vực có nguy cơ tai nạn lao động cao do đặc thù làm việc với điện áp cao, thao tác trên cao, vận hành hệ thống kỹ thuật phức tạp và thường xuyên xử lý sự cố

¹ Công ty Điện lực Hà Đông, Tổng công ty Điện lực Thành phố Hà Nội. Email: khuathungquang@gmail.com

trong điều kiện khẩn cấp. Vì vậy, việc xây dựng văn hóa an toàn trong doanh nghiệp điện lực không chỉ nhằm bảo vệ người lao động mà còn góp phần bảo đảm an toàn cho cộng đồng và duy trì độ tin cậy của hệ thống điện.

Trong những năm gần đây, Tổng công ty Điện lực Thành phố Hà Nội (EVNHANOI) đã triển khai nhiều giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả quản lý an toàn, bao gồm áp dụng tiêu chuẩn ISO 45001:2018, tăng cường đào tạo an toàn, đẩy mạnh kiểm tra hiện trường và ứng dụng công nghệ trong giám sát vận hành.

Tuy nhiên, trong môi trường vận hành phức tạp của hệ thống điện đô thị, việc duy trì kỷ luật thực thi và nội hóa các giá trị an toàn trong hành vi của người lao động vẫn là thách thức đáng kể. Do đó, đánh giá mức độ trưởng thành của văn hóa an toàn tại EVNHANOI có ý nghĩa quan trọng trong việc nhận diện các khoảng cách quản trị và đề xuất các giải pháp nâng cao hiệu quả kiểm soát rủi ro.

2. Phương pháp nghiên cứu

Nghiên cứu sử dụng phương pháp nghiên cứu trường hợp đối với EVNHANOI trong giai đoạn 2023-2025. Dữ liệu được thu thập từ các báo cáo công tác an toàn, hồ sơ huấn luyện - sát hạch, kết quả kiểm tra hiện trường, báo cáo sự cố và tài liệu triển khai hệ thống quản lý ATVSLĐ theo tiêu chuẩn ISO 45001:2018 của EVNHANOI.

Khung phân tích dựa trên mô hình đánh giá mức độ trưởng thành văn hóa an toàn, đánh giá văn hóa an toàn theo năm chiều kích: cam kết lãnh đạo; hệ thống quản lý và kiểm soát rủi ro; văn hóa báo cáo an toàn; hành vi tuân thủ quy trình; và học hỏi tổ chức. Mức độ trưởng thành văn hóa an toàn được phân loại thành bốn cấp độ: phản ứng, tuân thủ, chủ động và hệ thống.

3. Thực trạng văn hóa an toàn tại EVNHANOI

3.1. Bối cảnh tổ chức và đặc thù hoạt động

EVNHANOI là đơn vị thành viên của Tập đoàn Điện lực Việt Nam (EVN), có nhiệm vụ quản lý, vận hành và phát triển hệ thống lưới điện phân phối trên địa bàn Thủ đô. Trong bối cảnh Hà Nội là đô thị đặc biệt với mật độ dân cư và phụ tải điện lớn, hoạt động của EVNHANOI mang nhiều đặc thù của doanh nghiệp điện lực đô thị. Hệ thống lưới điện phân bố rộng trong khu dân cư đông đúc, yêu cầu độ tin cậy cung cấp điện cao, cùng với các hoạt động thi công, sửa chữa và cải tạo lưới điện thường xuyên diễn ra trong môi trường đô thị phức tạp và có sự tham gia của nhiều nhà thầu. Những yếu tố này làm gia tăng mức độ rủi ro nghề nghiệp và đặt ra yêu cầu cao đối với công tác quản lý an toàn.

Bên cạnh các nguy cơ kỹ thuật như điện giật, hồ quang điện và làm việc trên cao, hoạt động của EVNHANOI còn liên quan đến rủi ro cộng đồng, đặc biệt là các vi phạm hành lang an toàn lưới điện trong khu dân cư. Vì vậy, quản trị an toàn trong doanh nghiệp điện lực đô thị không chỉ nhằm bảo vệ người lao động mà còn phải bảo đảm an toàn cho cộng đồng và duy trì độ tin cậy của hệ thống cung cấp điện.

3.2. Hệ thống tổ chức quản lý an toàn

EVNHANOI xây dựng hệ thống quản lý an toàn và sức khỏe nghề nghiệp theo mô hình nhiều cấp, phù hợp với tiêu chuẩn ISO 45001:2018, bảo đảm sự liên kết giữa quản lý chiến lược và thực thi tại hiện trường. Ở cấp Tổng công ty, Ban An toàn tham mưu xây dựng chính sách, quy định và chiến lược quản lý an toàn; kiểm tra, giám sát và đánh giá công tác an toàn toàn hệ thống. Tại các đơn vị trực thuộc, cán bộ chuyên trách an toàn trực tiếp triển khai huấn luyện, kiểm tra hiện trường và giám sát việc tuân thủ

quy trình kỹ thuật. Ở cấp tổ, đội sản xuất, mạng lưới an toàn vệ sinh viên theo dõi hành vi an toàn và kịp thời phát hiện các nguy cơ mất an toàn.

Giai đoạn 2023-2025, EVNHANOI tăng cường kiểm tra hiện trường thông qua các hình thức định kỳ, chuyên đề và đột xuất nhằm kiểm soát việc tuân thủ quy trình an toàn điện và quản lý nhà thầu (Bảng 1).

Bảng 1. Hoạt động kiểm tra và giám sát an toàn tại EVNHANOI

Hoạt động kiểm tra	Nội dung kiểm tra	Mục tiêu
Kiểm tra định kỳ	Tuân thủ quy trình an toàn điện, sử dụng thiết bị bảo hộ	Duy trì kỷ luật an toàn trong hoạt động thường xuyên
Kiểm tra chuyên đề	An toàn thi công, quản lý nhà thầu, hành lang lưới điện	Phát hiện và xử lý các nguy cơ rủi ro trọng điểm
Kiểm tra đột xuất	Kiểm tra tại hiện trường khi phát hiện nguy cơ	Ngăn ngừa vi phạm quy trình và tai nạn lao động

Nhìn chung, hệ thống quản lý an toàn tại EVNHANOI kết hợp giữa quản lý tập trung và giám sát hiện trường, góp phần nâng cao kỷ luật an toàn và thúc đẩy hình thành văn hóa an toàn trong toàn hệ thống.

3.3. Các chương trình xây dựng văn hóa an toàn

Trong giai đoạn 2023-2025, EVNHANOI đã triển khai nhiều chương trình nhằm thúc đẩy xây dựng và củng cố văn hóa an toàn trong toàn hệ thống. Các chương trình này tập trung vào ba trụ cột chính: cam kết của lãnh đạo, đào tạo - truyền thông an toàn và ứng dụng công nghệ trong quản lý rủi ro. Việc triển khai đồng bộ các hoạt động này góp phần nâng cao nhận thức, củng cố hành vi an toàn của người lao động và tăng cường hiệu quả kiểm soát rủi ro trong hoạt động sản xuất - kinh doanh điện năng.

3.3.1. Cam kết và vai trò lãnh đạo

Một trong những yếu tố quyết định trong quá trình xây dựng văn hóa an toàn tại EVNHANOI là sự cam kết rõ ràng của lãnh đạo. Ban lãnh đạo Tổng công ty đã xác định an toàn là một trong những giá trị cốt lõi của doanh nghiệp và tích hợp các chỉ tiêu an toàn vào hệ thống đánh giá hiệu quả công việc của các đơn vị và cá nhân quản lý.

Trong thực tiễn quản lý, lãnh đạo các cấp thường xuyên tham gia các hoạt động kiểm tra hiện trường, chỉ đạo các chương trình nâng cao an toàn và trực tiếp xử lý các vấn đề liên quan đến rủi ro trong vận hành lưới điện. Sự tham gia trực tiếp của lãnh đạo không chỉ góp phần nâng cao hiệu lực quản lý mà còn tạo ra thông điệp rõ ràng rằng an toàn luôn được ưu tiên trong mọi quyết định quản trị và hoạt động sản xuất. Bảng 2 trình bày một số biểu hiện cụ thể của cam kết lãnh đạo trong xây dựng văn hóa an toàn tại EVNHANOI.

Bảng 2. Một số biểu hiện cam kết lãnh đạo trong xây dựng văn hóa an toàn

Hoạt động kiểm tra	Nội dung kiểm tra	Mục tiêu
Kiểm tra định kỳ	Tuân thủ quy trình an toàn điện, sử dụng thiết bị bảo hộ	Duy trì kỷ luật an toàn trong hoạt động thường xuyên

Kiểm tra chuyên đề	An toàn thi công, quản lý nhà thầu, hành lang lưới điện	Phát hiện và xử lý các nguy cơ rủi ro trọng điểm
Kiểm tra đột xuất	Kiểm tra tại hiện trường khi phát hiện nguy cơ	Ngăn ngừa vi phạm quy trình và tai nạn lao động

3.3.2. Huấn luyện và truyền thông an toàn

Bên cạnh vai trò lãnh đạo, công tác đào tạo và truyền thông an toàn là yếu tố quan trọng trong việc hình thành nhận thức và hành vi an toàn của người lao động. EVNHANOI duy trì chương trình huấn luyện và sát hạch an toàn định kỳ đối với người lao động làm việc với điện, bảo đảm người lao động được trang bị đầy đủ kiến thức và kỹ năng cần thiết trước khi thực hiện công việc.

Nội dung đào tạo bao gồm huấn luyện lý thuyết về quy trình kỹ thuật an toàn điện, đào tạo thực hành tại hiện trường và sát hạch năng lực trước khi bố trí công việc. Cách tiếp cận này giúp bảo đảm người lao động không chỉ hiểu quy định mà còn có khả năng vận dụng các biện pháp an toàn trong thực tế.

Ngoài các chương trình đào tạo chính thức, EVNHANOI còn triển khai nhiều hoạt động truyền thông nội bộ nhằm nâng cao nhận thức về an toàn, như tuần lễ an toàn, hội thi an toàn, các chiến dịch truyền thông và các chương trình phổ biến kinh nghiệm từ các sự cố đã xảy ra. Những hoạt động này góp phần xây dựng môi trường làm việc khuyến khích người lao động chủ động nhận diện nguy cơ và thực hiện các hành vi an toàn.

3.3.3. Ứng dụng công nghệ trong quản lý an toàn

Cùng với việc nâng cao năng lực quản trị và đào tạo, EVNHANOI đã đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin trong quản lý an toàn nhằm tăng cường khả năng giám sát và kiểm soát rủi ro. Việc số hóa các hoạt động quản lý an toàn giúp nâng cao tính minh bạch, giảm thiểu sai sót trong báo cáo và hỗ trợ phân tích dữ liệu phục vụ công tác ra quyết định.

Các giải pháp công nghệ được áp dụng bao gồm hệ thống phần mềm quản lý an toàn, các thiết bị giám sát hiện trường và các công cụ phân tích dữ liệu phục vụ đánh giá rủi ro. Thông qua các hệ thống này, thông tin về tình trạng an toàn tại các công trình và tổ đội sản xuất có thể được cập nhật kịp thời, giúp các cấp quản lý nhanh chóng phát hiện và xử lý các nguy cơ mất an toàn.

Bảng 3. Ứng dụng công nghệ trong quản lý an toàn

Giải pháp công nghệ	Nội dung ứng dụng	Lợi ích đối với quản lý an toàn
Phần mềm quản lý an toàn	Quản lý dữ liệu huấn luyện, kiểm tra và báo cáo sự cố	Tăng tính minh bạch và khả năng theo dõi
Thiết bị giám sát hiện trường	Giám sát hoạt động thi công và vận hành lưới điện	Phát hiện sớm nguy cơ mất an toàn
Phân tích dữ liệu an toàn	Phân tích xu hướng sự cố và rủi ro	Hỗ trợ ra quyết định phòng ngừa tai nạn

Các chương trình xây dựng văn hóa an toàn tại EVNHANOI được triển khai theo hướng kết hợp giữa cam kết lãnh đạo, nâng cao năng lực người lao động và ứng dụng công nghệ trong quản lý. Cách tiếp cận này góp phần tạo nền tảng cho việc phát triển văn hóa an toàn theo hướng chủ động, giúp doanh nghiệp nâng cao hiệu quả kiểm soát rủi ro và bảo đảm vận hành hệ thống điện an toàn, ổn định.

3.4. Đánh giá mức độ trưởng thành văn hóa an toàn

Trên cơ sở khung phân tích mô hình đánh giá mức độ trưởng thành văn hóa an toàn và dữ liệu thu thập từ các báo cáo quản lý an toàn, kết quả huấn luyện - sát hạch, hoạt động kiểm tra hiện trường và hồ sơ triển khai hệ thống ISO 45001:2018, có thể nhận thấy văn hóa an toàn tại EVNHANOI đã có những bước tiến đáng kể trong giai đoạn 2023-2025.

Trước hết, sự cam kết của lãnh đạo cùng với việc triển khai hệ thống quản lý an toàn và sức khỏe nghề nghiệp theo tiêu chuẩn ISO 45001:2018 đã tạo nền tảng thể chế vững chắc cho quản lý an toàn theo hướng hệ thống. Các hoạt động đào tạo, kiểm tra hiện trường và truyền thông nội bộ được tổ chức thường xuyên, góp phần nâng cao nhận thức và trách nhiệm của người lao động đối với công tác an toàn.

Bên cạnh những kết quả tích cực, nghiên cứu cũng chỉ ra một số hạn chế nhất định. Nhận thức và hành vi an toàn giữa các đơn vị trực thuộc chưa hoàn toàn đồng đều; trong một số trường hợp, áp lực tiến độ công việc có thể dẫn đến nguy cơ sai lệch trong việc thực hiện quy trình kỹ thuật an toàn. Ngoài ra, việc kiểm soát an toàn đối với các nhà thầu và các hoạt động thi công bên ngoài hệ thống vẫn đặt ra nhiều thách thức do sự đa dạng về năng lực và mức độ tuân thủ của các đơn vị tham gia.

Để đánh giá mức độ trưởng thành của văn hóa an toàn tại EVNHANOI một cách hệ thống, nghiên cứu tiến hành tổng hợp các tiêu chí theo năm chiều kích chính của mô hình trưởng thành văn hóa an toàn. Kết quả đánh giá được trình bày trong Bảng 4.

Bảng 4. Đánh giá mức độ trưởng thành văn hóa an toàn tại EVNHANOI

Chiều kích đánh giá	Biểu hiện thực tiễn	Mức độ trưởng thành
Cam kết và vai trò lãnh đạo	Lãnh đạo tham gia kiểm tra hiện trường, tích hợp mục tiêu an toàn vào KPI	Chủ động
Hệ thống quản lý và kiểm soát rủi ro	Triển khai ISO 45001, tăng cường kiểm tra và giám sát an toàn	Chủ động
Văn hóa báo cáo và minh bạch thông tin	Thiết lập cơ chế báo cáo sự cố và cận sự cố	Tuân thủ - chủ động
Hành vi tuân thủ quy trình an toàn	Đa số người lao động tuân thủ quy trình kỹ thuật	Tuân thủ - chủ động
Học hỏi tổ chức và cải tiến	Phân tích sự cố, cải tiến quy trình quản lý	Chủ động

Tổng hợp các tiêu chí đánh giá cho thấy văn hóa an toàn tại EVNHANOI hiện đạt mức độ trưởng thành chủ động. Ở cấp độ này, tổ chức đã chuyển từ cách tiếp cận phản ứng sau tai nạn sang quản lý rủi ro theo hướng phòng ngừa và cải tiến liên tục. Kết quả đánh giá tổng thể về mức độ trưởng thành văn hóa an toàn được trình bày trong Bảng 5.

Bảng 5. Phân loại mức độ trưởng thành văn hóa an toàn

Cấp độ trưởng thành	Đặc điểm chính	Tại EVNHANOI
Phản ứng (Reactive)	Chỉ chú trọng xử lý sau tai nạn	Không còn chiếm ưu thế
Tuân thủ (Calculative)	Tuân thủ quy định và quy trình kỹ thuật	Đã được thiết lập
Chủ động (Proactive)	Nhận diện và phòng ngừa rủi ro trước khi xảy ra sự cố	Mức độ hiện tại
Hệ thống (Generative)	An toàn trở thành giá trị cốt lõi của tổ chức	Định hướng phát triển

Như vậy, có thể thấy EVNHANOI đã đạt được bước chuyển quan trọng từ mô hình quản lý an toàn dựa trên tuân thủ sang mô hình quản trị rủi ro chủ động. Tuy nhiên, để đạt tới mức độ trưởng thành cao hơn, Tổng công ty cần tiếp tục củng cố sự thống nhất trong nhận thức và hành vi an toàn giữa các đơn vị, tăng cường quản lý an toàn đối với nhà thầu và đẩy mạnh ứng dụng phân tích dữ liệu trong dự báo rủi ro.

4. Kết luận

Nghiên cứu đã phân tích thực trạng văn hóa an toàn tại EVNHANOI giai đoạn 2023-2025 trên cơ sở mô hình đánh giá mức độ trưởng thành văn hóa an toàn. Kết quả cho thấy EVNHANOI đã có những

tiến bộ rõ rệt trong hoàn thiện hệ thống quản lý an toàn, tăng cường huấn luyện, kiểm tra hiện trường và triển khai các chương trình xây dựng văn hóa an toàn. Việc áp dụng ISO 45001:2018 cùng với các hoạt động đào tạo, truyền thông và ứng dụng công nghệ đã góp phần thúc đẩy chuyển dịch từ quản lý an toàn dựa trên tuân thủ sang quản trị rủi ro theo hướng chủ động.

Về mặt lý luận, nghiên cứu góp phần làm rõ cách tiếp cận đánh giá mức độ trưởng thành văn hóa an toàn trong doanh nghiệp thông qua việc vận dụng mô hình Safety Culture Maturity Model trong bối cảnh ngành điện. Về mặt thực tiễn, kết quả nghiên cứu cung cấp cơ sở tham khảo cho việc hoàn thiện hệ thống quản trị an toàn và phát triển văn hóa an toàn trong các doanh nghiệp điện lực.

Tuy nhiên, để nâng cao hơn nữa mức độ trưởng thành văn hóa an toàn, EVNHANOI cần tiếp tục tăng cường quản trị hành vi an toàn tại hiện trường, đẩy mạnh phân tích dữ liệu trong dự báo rủi ro, củng cố cơ chế học hỏi từ sự cố và nâng cao hiệu quả quản lý an toàn đối với nhà thầu. Trong thời gian tới, các nghiên cứu tiếp theo có thể kết hợp phương pháp định lượng để đo lường khí hậu an toàn và phân tích sâu hơn mối quan hệ giữa văn hóa an toàn và kết quả an toàn trong doanh nghiệp điện lực.

Tài liệu tham khảo

1. Guldenmund, F. W. (2000). *The nature of safety culture: A review of theory and research*. Safety Science, 34(1-3), 215-257.
2. Mearns, K., & Flin, R. (1999). *Assessing the state of organizational safety culture or climate?* Current Psychology, 18(1), 5-17.
3. Griffin, M. A., & Curcuruto, M. (2016). *Safety climate in organizations*. Annual Review of Organizational Psychology and Organizational Behavior, 3, 191-212.
4. Casey, T. W., Griffin, M. A., Flatau Harrison, H., & Neal, A. (2017). *Safety climate and culture: Integrating psychological and systems perspectives*. Journal of Occupational Health Psychology, 22(3), 341-353.
5. Cooper, M. D. (2000). *Towards a model of safety culture*. Safety Science, 36(2), 111-136.
6. Naji, G. M. A., Isha, A. S. N., Alazzani, A., & Al-Mekhlafi, A. B. (2021). *The role of safety culture in improving safety performance: A systematic review*. Safety Science, 141, 105332.
7. Stemn, E., Bofinger, C., Cliff, D., & Hassall, M. E. (2019). *Examining the relationship between safety culture maturity and safety performance of the mining industry*. Safety Science, 113, 345-355.
8. Churruca, K., Ellis, L. A., Pomare, C., Hogden, A., Bierbaum, M., Long, J. C., & Braithwaite, J. (2021). *Dimensions of safety culture: A systematic review of quantitative, qualitative and mixed methods studies*. Safety Science, 138, 105265.
9. International Organization for Standardization (ISO). (2018). *ISO 45001:2018 - Occupational health and safety management systems - Requirements with guidance for use*. Geneva: ISO.
10. Tổng công ty Điện lực Thành phố Hà Nội. (2023). *Báo cáo công tác an toàn và vệ sinh lao động năm 2023*. Hà Nội: EVNHANOI.
11. Tổng công ty Điện lực Thành phố Hà Nội. (2024). *Báo cáo công tác an toàn và vệ sinh lao động năm 2024*. Hà Nội: EVNHANOI.
12. Tổng công ty Điện lực Thành phố Hà Nội. (2025). *Báo cáo tổng kết công tác an toàn và sức khỏe nghề nghiệp năm 2025*. Hà Nội: EVNHANOI.
13. Tổng công ty Điện lực Thành phố Hà Nội. (2025). *Tài liệu văn hóa doanh nghiệp EVNHANOI*. Hà Nội: EVNHANOI.
14. Reason, J. (1997). *Managing the risks of organizational accidents*. Aldershot: Ashgate.
15. Hopkins, A. (2006). *Studying organisational cultures and their effects on safety*. Safety Science, 44(10), 875-889.